

ГОДИШНА ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА ЧИТАЛИЩНАТА ДЕЙНОСТ В ОБЩИНА БРАЦИГОВО ЗА 2021 ГОДИНА

ВЪВЕДЕНИЕ

Годишната програма за развитие на читалищната дейност в Община Брацигово за 2021 година е в изпълнение на чл.26а, ал.2 от Закона за народните читалища и въз основа на направените от читалищата в Община Брацигово предложения за дейността им през 2021 година, съобразно изискванията на стратегическите документи за развитие на община Брацигово.

Изготвянето на Годишната програма за развитие на читалищната дейност в Община Брацигово за 2021 година цели обединяване на усилията за по-нататъшно развитие и утвърждаване на читалищата като важни средища, реализиращи културната идентичност. Тя ще подпомогне годишното планиране и финансиране на читалищните дейности и ще допринесе за по-голяма прозрачност на изпълняваните дейности.

Раздел I. АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА:

104 са читалищата в област Пазарджик, в община Брацигово действащите са 6 и ги има и там, където няма театър, кино, галерия, музей и понякога дори липсва училище. Във всички 6 читалища работят общо 16 служители. За повечето от читалищните работници, по-голямата част от професионалния им път е преминал в системата, с инвестиции в подготовка и усъвършенстване за това. И още по-важно – с посветеност в читалищната идея и обреченост на читалищното дело! До тези хора, в изпълнението на мисията им стоят и техните семейства, с доброволния си труд и подкрепа – деца и съпруги/съпрузи, които дават време, енергия, отношение. За да пренасят българската националност, култура и памет през вековете, разпалвайки огъня на знанието.

Днес в условията на карантина читалищната гилдия се лута, къде е и коя мярка е приложима за нейната специфична рамка. Читалищата не са театър, не са кино, не са концертна зала, не са просто библиотека. Те са повече от това. В много случаи са всичко изброено, защото са единствената културна институция в населеното място, в близо 95 % от случаите. Те са пространството за култура, „прозорец“ към света, център за информация, трибуна, място за граждански дискусии и израстване, територия за социално участие. Значими са, но и затруднени. Не говорим много за тях, защото сме свикнали да ги има и да оцеляват.

16 работещи може би не са значима бройка за мащабите на трудовия пазар в общината, но тези служители на духа имат семейства, деца, внуци и не се трудят само за себе си. В извънредните условия художествени ръководители и репетитори са в продължителен отпуск. Някои са под угрозата да ползват и неплатен, поради невъзможност да провеждат репетиции, обучителна и концертна дейност, с което и не добавят в читалищните бюджети. Десетки участници /деца и възрастни/ в любителското читалищно творчество нямат своите занимания и изяви и нормален достъп до читалищните библиотеки. Отложени са фестивали, конкурси, проекти. Да не говорим, че читалищата в общината са с ограничени бюджети и с минимален брой персонал. Финансите за санитарни материали, дезинфектанти

и предпазни средства са допълнителен съществен разход. В много случаи един читалищен работник, който е целият човешки ресурс, трябва да организира работата, да хигиенизира и дезинфекцира обекта, според протоепидемичните разпоредби, както и да обслужва читателите в съответствие с библиотечно-информационните стандарти, без риск за своето здраве и здравето на другите.

И въпреки всичко, читалищата не преустановиха дейност. Не създаваха трудности, а помагаша. Разхлабването на мерките, постави нови въпроси и нови изпитания пред читалищните работници. Така, в мрежата се синхронизират дейностите по прилагане на здравните разпоредби за дефинираните културни институти, адаптирани към читалищната хибридна рамка. Колегията за пореден път демонстрира творчество, креативност и жизненост. И българското читалище е на път да има своеобразно Възраждане, след корона-еидемията. Стъпка по стъпка, макар и трудно започва връщане към занимания – репетиции на открито и отстояние, библиотечна дейност без събиране на хора, изяви и концерти на дистанция и при дезинфекция, с предпазни средства. А обществото нека да помага на самобитните си средища, защото, който като малък е влязъл в читалище, следва пътя на непрекъснатото знание, просвещение и развитие. И къта в сърцето си любовта към онова, което ни прави българи!

Модернизирането и укрепване на общинските читалища се базира на няколко общи принципа, присъщи на читалището като структура, а именно:

- Ефективност - насърчаване на развитието на читалищата, основаваща се на ясни цели и анализи, оценка на постигнатите резултати и корекции при допуснати слабости.
- Отчетност - системна отчетност и публичност.
- Партньорство - широко участие на различен тип партньори.
- Ефикасност – поддържане на добро съотношение между използваните ресурси и получени резултати.
- Прозрачност и откритост

Всеки опит да се анализират и обобщят ресурсите за читалищна дейност в общината би довел до следния извод: читалищата са основен и стабилен фактор в развитието на местната култура в частност и като цяло на българската култура. Всички те се очертават вече не само като културни центрове, а и такива на гражданското общество.

Не малък дял от всички културни мероприятия са реализирани с участието на читалищата на територията на Община Брацигово.

Раздел II. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ И ДОКУМЕНТИ, ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ:

Утвърждаване на читалищата на територията на Община Брацигово като необходими и функционални културно-просветни средища с активни информационни, социални и граждански функции.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ:

1. Закон за народните читалища
2. Закон за културното наследство
3. Закон за закрила и развитие на културата
4. Закон за юридическите лица с нестопанска цел
5. Закон за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси
6. Закон за обществените библиотеки
7. Закон за авторското право и сродните им права
8. Кодекс на труда

ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ

Осигуряване на подкрепа за читалищата на територията на Община Брацигово за реализиране на основните им дейности и развитието на съвременни форми на работа, съобразени с новите предизвикателства пред българското общество и придаващи съвременна визия на читалищната дейност.

Приоритет 1: Подкрепа на читалищните дейности за съхраняване и популяризиране на българските културни традиции и наследство.

Приоритет 2: Промяна облика на читалищата в съответствие с новите реалности.

Раздел III. МОДЕРНИЗИРАНЕ И УКРЕПВАНЕ НА ЧИТАЛИЩАТА КАТО САМОУПРАВЛЯВАЩИ СЕ ОРГАНИЗАЦИИ И ПРЕВЪЩАНЕТО ИМ В ЦЕНТЪР ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩНОСТТА В РАЙОНА-ОСНОВНА ПРЕДПОСТАВКА ЗА ОПТИМИЗИРАНЕ НА ТЯХНАТА ДЕЙНОСТ.

Цели:

1. Разширяване на социалния обхват на читалищната дейност, в т. ч. малцинствените групи, хора с физически увреждания и др.
2. Разширяване влиянието на читалищата върху цялата гама от обществени изяви на територията на района.
3. Осъвременяване на културните и социални дейности.
4. Работа по проекти, с цел задоволяване на реалните обществени потребности.
5. Съхраняване и развитие на националните традиции и обичаи.
6. Популяризиране дейността на читалището чрез рекламни дейности и др.

Задачи:

1. Използване на информационните технологии и достъпа до Интернет в организацията на работа на читалището.
2. Проучване, кандидатстване и работа по проекти.
3. Постигане на конкретни практически и приложими резултати.
4. Координация и партньорство във взаимоотношенията и дейностите между читалище, общественост и власт.
5. Поддържане на културното равнище на общността с различни изяви – професионални и любителски.
6. Укрепване на читалищата като местни институции с обществени функции.

Действия:

1. Проучване на потребностите и интересите на гражданите.
2. Търсене на партньори и съмишленици.
3. Предлагане на нови услуги и продукти.
4. Участие на читалищните групи, формации, клубове и индивидуални изпълнители в различни изяви.
5. Организиране на изложби, творчески и тематични вечери, срещи-разговори, концерти, благотворителни изяви.
6. Организиране на културни празници в читалището на районно и градско ниво.
7. Изготвяне на проектен фиш от всяко читалище за кандидатстване пред Министерство на културата при обявена такава процедура за допълваща субсидия / за ремонт, компютърна техника или художествено- творческа дейност / .
8. Активизиране на диалога с Общината и с други културни и образователни институти и неправителствени организации за реализиране на съвместни програми и проекти и постигане на общи цели.

Раздел IV. ПРЕВРЪЩАНЕ НА ЧИТАЛИЩНИТЕ БИБЛИОТЕКИ В ОБЩЕСТВЕН ИНФОРМАЦИОНЕН ЦЕНТЪР, ПОЛЕЗЕН ПАРТНЬОР И ЕФЕКТИВЕН УЧАСТНИК В ПРОЦЕСИТЕ НА ИНФОРМАЦИОННОТО ОСИГУРЯВАНЕ НА ЖИТЕЛИТЕ НА ОБЩИНА БРАЦИГОВО

ЦЕЛИ:

1. Подпомагане на културното, образователното и просветно развитие на населението на Община Брацигово;
2. Предлагане на равен и бърз достъп до най-необходимата на гражданите информация и разширяване на предлаганите услуги.
3. Работа за всестраниното библиотечно, библиографско и информационно осигуряване чрез използване възможностите на мрежовата информация и предоставения публичен достъп до Интернет.

ЗАДАЧИ:

1. Събиране, разкриване и съхраняване на българската книжовност, на световната мисъл и култура.
2. Превръщане на библиотеките в специфична среда, благоприятна за развитие на всеки.
3. Утвърждаване на библиотеките сред професионалните среди и местната общност като необходима институция за разпространение на знания, създадена и развивана в полза на обществото.

ДЕЙСТВИЯ:

1. Привличане на нови читатели.
2. Активно участие в проекти за развитие на отделни библиотечни дейности пред фондове, фондации, програми и др.
3. Сътрудничество с други библиотечни организации.
4. Изграждане на традиционните и автоматизиране информационно-търсещи системи – каталози, картотеки.
5. Обогатяване на библиотечните колекции в съответствие с читателските търсения чрез осигуряване на финансирането за комплектуване на нови разнообразни библиотечни документи.
6. Активно привличане на дарения от книги, периодични издания и други с цел нарастване и обогатяване на библиотечния фонд.

Раздел V. ОСЪВРЕМЕНЯВАНЕ НА ЧИТАЛИЩНИТЕ ДЕЙНОСТИ И УСЛУГИ, ЧРЕЗ ОБУЧЕНИЕ НА ПОДРАСТВАЩОТО ПОКОЛЕНИЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ С НОВИТЕ ОБЩЕСТВЕНИ РЕАЛНОСТИ И ВЪЗПИТАНИЕ НА ДЕЦАТА В ДУХА НА ДЕМОКРАТИЧНИТЕ ПРИНЦИПИ НА ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО

ЦЕЛИ:

1. Възвръщане авторитета и доверието в читалищните образователни услуги:

- *школи по изкуствата, включващи индивидуално обучение в различни класове;*

- *школи по езиково обучение*

- *школи по танци*

- *школи по изобразително изкуство*

2. Разширяване на художествено - творческото направление, представено чрез профил: музика, танц, театър, литература, изобразително изкуство и участие на любителски колективи в различни международни и национални фестивали, конкурси и прегледи.

ЗАДАЧИ:

1. Отчитане и коригиране влиянието на отрицателното въздействие на социалната среда чрез конкретни дейности: здравни лектории, беседи и разговори по теми, вълнуващи подрастващите.

2. Развиване на богата и модерна материално-техническа база.

3. Отчитане потребностите, интересите и възможностите на различни групи деца.

4. Поддържане на високо ниво на обучение и възпитание, като дейностите да не повтарят процеса на базовата подготовка.

5. Откриване на заложбите на всяко дете и насочване на развитието му в област, в която то ще изяви най-добре своя потенциал.

6. Повишаване на квалификацията и уменията на кадрите в читалищата за работа в съвременните условия.

ДЕЙСТВИЯ:

1. Издигане качеството на обучение във всяко едно направление.

2. Диференциация на обучението по посока на желания и възможности на читалището.

3. Участие в образователни проекти, съобразени с възможностите на читалището.

4. Дългосрочно планиране на дейности за подобряване на работната среда.

Брациговските читалища са партньор на общината, но и на държавата, защото изпълняват и националната културна политика. Те имат принос в развитието на гражданското общество, в динамиката на местните процеси и активно работят за постигане на общите цели на територията на Община Брацигово.

Раздел VI. ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ В ПРОГРАМАТА

Община Брацигово финансово подпомага част от дейностите, предложени от читалищата.

Средствата се предоставят след приемането на тази програма от Общински съвет-Брацигово и се разпределят от Комисията, която е разпределяла държавната субсидия, на база утвърдена Методика за разпределение на общинската субсидия за календарната година, утвърдена от Кмета на Община Брацигово и направените предложения за дейност от всички читалища на територията на Общината.

Раздел VII. СРОК, ОТЧЕТ И КОНТРОЛ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Срок за изпълнение на програмата

Срокът за изпълнение на Програмата е едногодишен в рамките на бюджетната 2021 г.